

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Obor: Ekonomika a management

Katedra: Katedra účetnictví a financí

Teze k bakalářské práci

**FINANČNÍ ANALÝZA
ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Lososová

Autor: Lucie Vlková

2023

Úvod

Zemědělství v České republice nenajdeme v žebříčku nejlepších ani v oblasti hrubého domácího produktu, ani v počtu zaměstnaných osob. Přesto tvoří nepostradatelnou část primárního sektoru ekonomiky, a to i za stavu, kdy klesá jeho podíl na HDP. Zemědělství jako takové, není jen o získávání surovin. Je současně o následném předání a zpracování jinými hospodářskými sektory. Do hospodářského sektoru spadá sektor sekundární zahrnující průmysl stavební, ale také průmysl potravinářský. Dalším je sektor terciální, do kterého patří například obchod.

Najdeme zde ale i negativa, a to ve formě dopadu na životní prostředí. Zejména je potřeba zmínit pesticidy, které mají negativní dopad jednak na ekosystémy, ale i na lidské zdraví. Značný vliv na zemědělství má také počasí a sezónní činitel. Všechny tyto faktory mají dopad na konečnou produkci.

Cílem bakalářské práce je na základě účetních výkazů zhodnotit finanční situaci konkrétního zemědělského podniku, a to za sledované období 2016–2020. Z výsledků nadále vyhodnotit případné návrhy na zlepšení finanční situace, ve které nám bude nápomocna i analýza SWOT. Podnik se do budoucna může zaměřit na jeho hrozby a využít nových příležitostí.

V neposlední řadě jsou posuzovány dotace a jejich vliv na finanční situaci v podniku. Využití dotačních programů v České republice velice ovlivnilo vstup do Evropské unie (EU). V dnešní době mohou zemědělci čerpat jak zdroje z Evropské unie, tak zdroje domácí, které vyplácí Státní zemědělský intervenční fond.

První část bakalářské práce se zabývá základními pojmy, které jsou nezbytné k popisu a vysvětlení finanční analýzy, metod a ukazatelů. Dalším prvkem je strategická analýza SWOT, ta poukazuje na silné a slabé stránky podniku a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí. Poslední částí mé bakalářské práce zahrnuje dotace v oblasti zemědělství.

Díky finanční analýze má podnik přehled nejen o zisku, popř. ztrátě, ale také o finančních zdrojích, rezervách a svých možnostech. Tyto ukazatele jsou velkým přínosem převážně v oblasti rozhodování a plánování. O finančním stavu podniku se zajímají nejen manažeři, ale subjekty jako jsou: banky, investoři či dodavatelé.

Metodika

První část práce je věnovaná literární rešerši. Veškeré informace a pojmy potřebné k pochopení a sestavení analýzy jsou použity z odborné literatury.

Základním zdrojem pro sestavení finanční analýzy je získání potřebných vstupních údajů. Ty jsou vedeny v účetnictví. Konkrétně bude použita rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Další informace jsou použity z příloh k účetní závěrce a poznatků získaných při osobním jednáním s vedením podniku a hlavní účetní. Použité vstupní i výstupní údaje jsou zaokrouhleny na celé koruny.

V praktické části je nejprve krátce představen podnik, následně popsána hlavní výroba, intenzita zemědělské výroby a celková produkce. Následující kapitola se věnuje organizační struktuře a produktivitě práce. Jako první z výpočtové části je sestavena horizontální a vertikální analýza. Ta je následně rozdělena na aktiva a pasiva. Poté jsou představeny rozdílové a poměrové ukazatele. Předposlední podkapitola obsahuje bankrotní a bonitní modely, které představují predikci finanční tísně podniku. Jednou z posledních podkapitol je vypracování SWOT analýzy, která popisuje silné a slabé stránky podniku a zároveň jeho příležitosti i hrozby. Závěrem bakalářské práce jsou shrnuty využívané dotace a jejich porovnání s průměrem právnických osob podle databáze FADN.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zpracování finanční analýzy zemědělského podniku. Stanovit ukazatele finanční analýzy, následně provést samostatné výpočty, zhodnotit finanční situaci v podniku a závěrem stanovit návrhy na doporučení pro případné zlepšení stávajícího stavu.

Součástí rozdílových ukazatelů je čistý pracovní kapitál. Ve sledovaném období má rostoucí trend a v posledním sledovaném roce 2020 dosahuje 10 223 332,- Kč. Vykazuje, že podnik po úhradě svých závazků má k dispozici dostatek provozních prostředků. Je znatelné, že je podnik financován z dlouhodobých cizích zdrojů. Dále jsou vypočítány ukazatele likvidity, rentability, aktivity a zadluženost. Ukazatele likvidity spadají do doporučených hodnot jak u běžné, tak i u pohotové likvidity. V letech 2019 a 2020 přesahují doporučené hodnoty v obou případech. Podnik nedosahuje nízké likvidity, což značí, že je schopen včas hradit své závazky, ale naopak nezhodnocuje volné finanční prostředky. Peníze uložené na bankovním účtu přinesou pouze nízký úrok. Výsledek hospodaření není přerozdělen. Podíly se začínou vyplácet až po sledovaném období. Vývoj tržeb se velice liší v závislosti na sklizni. Zemědělství je velice ovlivněno klimatickými podmínkami. V roce 2017 velká část úrody zmrzla, proto podnik v tomto roce vykazuje rentabilitu tržeb pouze 0,36 %. Naopak v roce 2018 byly velice příznivé podmínky na pěstování plodin a rentabilita vzrostla o více jak 20 %.

Dle Altmanova Z-modelu se podnik nachází nejčastěji v tzv. „šedé zóně“. O podniku to vypovídá, že nelze určit jeho budoucí vývoj. Je možné usoudit, že se podnik i v následujících letech bude pohybovat v oblasti „šedé zóny“ a neupadne do bankrotu. V roce 2017 dosahuje Index IN95 záporných hodnot. Toto značí i Altmanův model, který je v tomto roce nižší než doporučená hodnota.

V poslední části bakalářské práce jsou posuzovány dotace. V roce 2019 získal podnik 6 685,- Kč na hektar půdy, což je nejvíce za sledované období.

Na základě výpočtů stanovených z teoretické části lze říci, že se podnik nachází v dobré finanční situaci a lze ho hodnotit velmi pozitivně. V současné době není ohrožen bankrotem. I přes velké výkyvy ve výsledku hospodaření firma vždy dosahovala kladného výsledku. Výkyvy se odrážely především na reakci cen komodit. Podnik nemusí prodat sklizeň ihned po sezóně, ale díky skladovacím prostorám ji uskladnit a prodat, až když ceny komodit rostou. Likvidita v některých letech dosahovala nadprůměrných hodnot, než se udává v odborné literatuře. To je způsobeno velkým množstvím oběžných aktiv. Velice kladně hodnotím dobu obratu pohledávek. Podnik čeká na zaplacení od odběratelů v průměru 37 dnů. Je to hlavně díky dobré platební morálce odběratelů.

Do budoucna by podnik měl pokračovat v investicích do nových strojů. Ušetří tím nejen spoustu času zemědělcům a ty se mohou věnovat jiné práci, ale sníží tím i náklady na pohonných hmotách. Zaměřila bych se také na investici do nemovitostí. Sídlo společnosti potřebuje rekonstrukci, čímž by se zamezilo únikům tepla a snížily výdaje na provoz podniku. Pokud by se investovalo do dílen a sil na vypěstované plodiny, zrychlil by se tím odbyt kamionů. To by opět velice zkrátilo čas a zjednodušilo práci zaměstnancům.

Podnik vykazuje nespočet silných stránek. Jedním z nich je dobré jméno, které mu pomáhá udržet stálé zákazníky, dodavatele i odběratele. Příležitostí je, že má podnik možnost v odkupu pozemků v blízkém okolí. Je velice náročné nalézt pracovníky na obhospodařování půdy. To je způsobeno prací za jakéhokoliv počasí, častých přesčasů a namáhavostí. Bohužel za nízkou hodinovou mzdou. Jediné možné řešení je navýšení hodinové mzdy, a to převážně brigádníkům, kteří jsou potřeba přes sezónu jahod. Mezi hrozby řadíme nevyzpytatelný trh. Ten by se dal zmírnit tím, že by se podnik zaměřil na větší rozmanitost komodit. Pokud by se rozšířilo pěstování jiných obilovin, podnik by tak mohl reagovat na větší množství cen na trhu.